Блогерлар шарҳлар учун жавобгарми?

Сўнгги кунларда кўп муҳокамаларга сабаб бўлган ОАВлар, блогерларнинг “пост”лар ва изоҳлар учун жавобгарлиги масаласида Ўзбекистон ва хориж мамлакатлари қонунчилигини таҳлил қилган ҳолда ўз муносабатимни билдиришни лозим топдим.

???????? ????:

???, ???? ??????? ??????? ?????????? – ?? ??????? ????????? ?????? ???????????? ?????? ????? ??? ?????? ????? ????? ?? (???) ???????? ?????? (?? ???????? ???????? ??????????? ???-???????) ???? ???? ?????? ??? ????? ???? ?????????? ??? ?????? ???????????, ????? ???????????? ??????????? ???????? ???????? ??????? ????? ????? ??????? ????????? ?????? ???????????? ????? ???????????;

?????? – ???????? ????? ??????? ??????????? ??????? ???-??????? ?? (???) ???-???? ?????????? ????? ????? ??????????? ?????? ??????, ????????-??????, ????????-????????? ?? ????? ?????????? ??? ????????? ?????????????, ?? ????????, ?????????? ??????????????? ????????? ???? ????????? ???????? ????? ???? ????????????? ???????? ???????.????, ???????????? ??????? ???-??????? ?? (???) ???-??????????? ??????? ?????????? ??????? ????????????? ??? ?????? ???????? ???? ?????? ??????????? ??????.

?????? ?? ????????????? ???????? ??????????? “????”???? ?? ?????? ??????? ????? ?????? ????????? ???????? ?????? ????? ??????????????? ?????? ?????, ???????? ??????????? ????? ??????? ???????? ????????. ???????:

????? веб-сайт эгалари ва блогерлар “Алоқаларнинг мақбуллиги тўғрисида”ги Қонунга кўра ўз фойдаланувчилари жойлаштирган туҳмат руҳидаги маълумотлар учун жавобгарликдан ҳимоя қилинадилар. Умумий қоида бўйича, фойдаланувчиларнинг шарҳлари учун ОАВ ёки блогер, шарҳ ҳақида билиши ёки билмаслигидан қатъий назар, жавобгар бўлмайди. Лекин, қуйидаги ҳолларда ОАВ ёки блогер бошқа шахслар қолдирган шарҳлар учун жавобгар бўлиши мумкин:

- ???? ???? ????????? ???? ?????????? ?????? ?????;

- ???????? ?????????? ?????????? ?????? ????? ?????? ?????;

- ???? ?????????? ?????? ??? ????? ????????? ????? ??????????? ???????? ??? ?????.

???? ?????????? веб-сайт эгалари, 2013 йилда қабул қилинган “Туҳмат тўғрисида”ги актнинг 5-бўлимига мувофиқ, фойдаланувчиларнинг туҳматона шарҳлари учун веб-сайтлар ёки блогерлар қуйидаги ҳолларда жавобгар бўлади (агар жабрланувчи буни исботласа):

- ?????? ??? ??????? ?????? ?????? ??????? ?????? ??????????;

- ??????????? ???? ????????? ???????? ???? ?????????? ??? ???????? ?????? ??????? ?????;

- ??????????????? ????????? ????? ?????????? ?????.

???????? ???????????? “Оммавий ахборот воситалари тўғрисида”ги Қонунга кўра интернет-ресурс, интернет нашрининг эгаси ўзига тегишли бўлган ресурс орқали қонунчилик билан тарқатиш тақиқланган, давлат ва жамият манфаатларига зарар етказувчи ишончсиз, ҳақиқатга тўғри келмайдиган жисмоний шахсларнинг шаъни ва қадр-қимматига путур етказувчи, юридик шахсларнинг ишчанлик обрўсини тўкувчи маълумотларни тарқатилишига йўл қўймаслиги, Республика қонун ҳужжатлари талабларига амал қилиши ва ваколатли давлат органининг талабига мувофиқ юқорида санаб ўтилган турдаги маълумотларни дарҳол ўчириб ташлашга мажбур.

?????????? ????????? ???? ??????

???????????? ??????????????? ????????, ????????? ?????, ????, ???????? ?? ????? ??????? ?????? ?????????? ??????????? ???????? ??????? ?????????? ?????? ???????? ?? ?????????? ???????????????? ????????????? ????? “??????????????? ?????????”??, “??????? ??????? ?????????? ?????????”??, “??????? ????????? ??????????? ?? ??????????? ?????????”??, “??????? ???? ??????????? ?? ????????? ?????????”?? ?????????????.

?????????? ??????????????? ???????, ??? ???, ?? ???????? ??? ?? ????????? ??? ??? ??????? ????????? ?????, ???? ?? ??? ???????? ???????? ??? (???????? ????????????? ??????? ????? ?????????? ??????? ?? ????? ????? ??????????? ????? ????????? ?????? ????????). ????, ????? ????? ????????? (???????????) ?????????? ??????? ????????
????????? ???????? ??????.

?????? ????????? ???????? ?????? ?????

“??????? ??????? ?????????? ?????????”?? ????????? 6-???????, “??????????????? ?????????”?? ????????? 121-??????????? ??????? ??????? ????, ??????? ??????? ????????????? ????? ???-??????? ?? (???
???-???? ????????, ?? ????????, ?????????? ???????????:

?????????? ??????????????? ?????? ????????????? ????????, ???????
??????????? ?????? ????? ???????????? ?????? ????;
- ????, ?????????? ?? ???????????, ????????? ????? ??????????, ?????????? ?? ?????????????? ????????? ?????? ?????;
- ?????? ???? ?????? ????????????? ??? ????? ????? ?????????????? ????? ????? ????? ????;

- ??????, ?????, ????? ??? ????? ?????? ??????????, ?????????
????????????? ????? ?? ????-????????? ??? ???????? ???????? ?????

?????????, ???????? ?????? ??????? ?????????? ??? ?????? ?????????
????????;
- ??????????? ??????????, ????????? ???????? ?? ??????????????
?????? ?????;
- ????????????? ?????? ?????;
??????? ??????? ?????? ?? ????? ????????????? ????? ????????? ?????
???????????? ????? ???? ???????????? ??????????????? ??? ??????????
????.

??????? ????: “қонунга мувофиқ жиноий ва бошқа жавобгарликка сабаб бўладиган бошқа ҳаракатлар”га мисол қилиб Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекс ҳамда Жиноят кодексининг туҳмат ва ҳақорат қилиш учун жавобгарлик белгиланган моддаларини кўрсатиш мумкин (МЖТК 40 ва 41-мд., ЖК139 ва 140 мд.).

“??????????????? ?????????”?? ????????? 121-??????????? ??????? ????? ????? ???????? ????? ??????????:

“???-???????? ?? (???) ???-???? ???????????? ?????, ?? ???????? ?????? ????? ????? ??????????? ?????? ?????? ??????? ????????????????? ???????? ????? ??????? ??????????? ?? ???-??????? ва (ёки) веб-сайт саҳифасига ҳамма эркин фойдаланиши мумкин бўлган ахборотни жойлаштиришдан аввал унинг тўғрилигини текшириши, шунингдек жойлаштирилган ахборотнинг нотўғрилиги аниқланган тақдирда уни дарҳол ўчириб ташлаши шарт”.

??????? ????: “ахборот” тушунчаси “Ахборот эркинлиги принциплари ва кафолатлари тўғрисида”ги Қонуннинг 3-моддасида берилган бўлиб, унга кўра, ахборот деганда манбалари ва тақдим этилиш шаклидан қатъий назар шахслар, предметлар, фактлар, воқеалар, ҳодисалар ва жараёнлар тўғрисидаги маълумотлар тушунилади.

?????, ??????? ??????? ?????????? ????? ???-??????? (???-?????????) ???????, ?? ????????, ????????? ??? ?? ???????????? ??????, ??????? ?? ??????? ??????????? ??????????? ??? ????????? ????? ??? ?????? ????????????? ????????????????? ?????????????, ??????? ?????????? ???????? ?????, ?????? ????????? ?????.
??????????? ?? ???? “??????????????? ?????????”?? ????????? 121-??????????? ?????? ?? ???????? ???????? ??????? ??????????? ???????????????? ?????????????? ???????????? ?????????? ?????????

“?? ???????????? ???-???????? ?? (???) ???-???? ???????????? ?????, ?? ???????? ?????? ????????? ??????????? ???????? ?????? ???-??????? ?? (???) ???-???? ??????????? ?????????? ?????????? ???????????? ???????? ????????? ?????????? ???????? ?????? ????????? ????? ????????? ????????? ??????, ???? ?????????? ????????? ????? ???????????? ??????? ????????????? ????? ??????”.

???? ??????????? ?? ???? ?????????? ??? ??? ?????? ?????? ??????????

2441-??????? ?????? ????????? ?????.???? ??????? ????, ??????? ??????? ?????????? ???? ???????????????? ?????????????, ????????? ???????? ????? ??????? ?????????? ??????????? ????? ???????? ?????-???????????? ????? ???? 5 ?????? 8 ??????? ?????????? ?????? ????? ????? ??????????:

- ????? ??????????, ?????????? ?? ?????????????? ??????? ????? ?????????, ?????? ??????? ??? ??????????? ?????? ????? ??????? ???????? ?????? ???????? ???? ????? ??????? ?????? ????????? ?????????? ??????????? ?? ?????????????;

- ????????? ??????????? ?????, ????????? ?? ???????? ????????????????? ????????????:

- ???????? ????? ?????? ????-????? ??????????? ?? ?????? ????????????? ????? ?????????? ????? ??????????? ????? ???? ????????? ?????? ??????????, ????????? ?????-????????????, ??????????? ???????????????? ????????????? ??? ?????? ??????????? ???????? ???? ??????? ????.

?? ?????????????????? ???????? ???????? ????????? ???????? ?????? ?????????????????? ???????????? ????? ???????? ?????? ????? ????????? (????????? ??? ??????? ???????? “????” ?? ??????? ?????????????, ???????? ????????? ????????????) ???? ???? ?????????? ??????? ????? ??????? ёки норма амалдаги қонунчиликда ҳозирча мавжуд эмас.
?????, ????????????? ????? ????????? ???????????? ???????? ?????? ????? ????? ??????? ?? ??????????? ????? ???????? ???? ?????? ??????????? ??????????? ??????? ????? ???????????? ?????? ????????????? ????????? ??????. ???????, ?????????? “????” ??? ??????? ?????? ????? ?????? ?????? ??? ??????? ????????? ???? ???????? ??????????? ??????????? ?????????? 40 ?? 41-????????? ????? ?????? ??????????? 139 ?? 140-??????????? ???? ???????????.
?? ????? ?????, ??????? ??????????? ???? ???????? ????? ??????????????? ???????? ????? ????? ????????? ???????? ????????????? ??? ????????? ?????.

?????, ?????? ????? ??????????? ??????? ???-??????? (???-?????????) ?????? ?????? ?? ????? ????????????? ????? ????????? ??????????? ????? ??????? ????????? ????? ????????? ??? ????????? ????????????

???????? ?????????? ?????? ????? ????????? ????????? ??????? ???????, ????? ?? ??????????? ???????????? ???? ???? ???????? ????

???????? ??????????.

?????? ????? ?????? ??? ??? ?????? ???? ????? ??? ????? ????? ????????????, ????? ???????? ??? ????????????? ???? ???????? ??? ?????? ????????????? ????????? ??????.

?? ?????? ??????????????? ????????? ???? ??? ???????????? ??????? ???? ?????.???????? ?????????? ?????? ??????, ??????? ?? ????? ??????? ????????????? ??????????? ????????? ??????? ?????, ????-??????? ??? ???????? ???????? ????? ?????????? ??? ?????????? ?????? ????????? ??????????? 100-????????? ??????, ?????? ????????????? ??? ????????? ????? ?????? ???????? ????????? ?????????? ???????? ?? ???????? ??????? ?????? ???????? ????? ??????? ????????. ?? ????? ?????? ???????? ???????? ???????? ????? ?????? ???????? ??? ??????? ??????? ?????? ???????.

??????

1. ?????????? ???????????????? ???????? ????????????? ???????:

- ?????? ????? ???-??????? (???-?????????) ???????, ?? ????????, ????????? ?? ???????????? ??????, ??????? ?? ??????? ??????? ??????

?? ????? ????????????? ????? ????????? ????? ????????????? ????????????????? ?????????????, ??????? ??????????? ???????? ????? ??? ?????????? ?????. ?? ???? ????????? ??????? ???????????????;

- ?? ???????????? ???????????? ???????? ??????? ???-??????? ва (ёки) веб-сайт саҳифасидан фойдаланиш белгиланган тартибда махсус ваколатли орган томонидан чекланиши мумкин;

- ???????? ????????? “????” ??? ??????? ?????? ????? ?????? ?????? ?? ??????? ????? ????? ?????????? ???? ????????????? ????? ????????? ????? ???????????? ????? ?????? ?????? ??????? (??? ?????? ??? ?????? ???? ????? ???????? ????) ?????????? ???????????? ???????? ??????????? ??????????? ??????????? 40 ?? 41-?????????,?????? ??????????? 139,140, 2441-?????????,????????? ??????????? 100-??????? ????? ????? ????? ???????????? ??????? ????????, ?????? ?? ????????? ????????????? ???????????? ??????.

2. ????????? ???????? ?????????? ?????????????? ???????? ??????? ???????????? ???????????????? ?????. ??????:

??????????, мазкур муносабатларни тартибга солувчи қонун ҳужжатларининг кўплиги (6 та қонун ва 10 дан ортиқ қонуности ҳужжатлари мавжуд) ОАВлар, блогерлар ва аҳоли учун

уларни билиш ва тушунишда қийинчилик туғдиради;

??????????, мавжуд қонун ҳужжатлари билан ахборотни тарқатиш билан боғлиқ муносабатлар етарлича тартибга солинмаган, ушбу муносабатлар субъектларига қўйилган талабларнинг бажарилишини назорат қилиш ва талаблар бажарилмаган ҳолларда жавобгарликка тортиш механизмлари мукаммал эмас (масалан, изоҳларни ўчириш мажбурияти бор, лекин ўчирмаганлик учун аниқ жавобгарлик белгиланмаган);

?????????, сохта аккаунтлар орқали “пост” ва изоҳлар қолдириш имкониятининг мавжудлиги ҳар доим ҳам айбдорларни аниқлаш
?? ????????????? ???????? ????? ????????.

????? ?????????, ????? ????????? ??????????
??????? ?????? ???????? ????????? ????????? ?.?.?.
2019-08-19 10:57:36